

Nr 481

Av fru **Hamrin-Thorell m. fl.**, om rätt för änklings till efterlevandepension från den allmänna tilläggs pensioneringen.

(Lika lydande med motion nr 560 i Andra kammaren)

Enligt lagen om allmän tilläggs pensionering äger efterlevande maka rätt till änkepension enligt vissa villkor. Någon motsvarande rätt för efterlevande make finnes däremot inte införd i lagen. Detta strider direkt mot den egendomsgemenskap och ömsesidighet, som föreskrives i övrig lagstiftning vad äkta makar beträffar. I det statliga pensionssystemet har däremot principen om ömsesidighet godtagits och änklings pension införts. Så är även förhållandet i Stockholms stad.

I det fördelningssystem, efter vilket den allmänna tilläggs pensioneringen utformats, är såväl ålderspensionen som familjepensionen i princip beräknad efter inkomstens storlek. Efter samma grunder har avgifterna avpassats. Vad en kvinnlig löntagare eller i systemet inordnad företagare får avstå av löneförmåner eller inkomster kommer dock endast henne själv till godo som egen pension i motsats till de manliga, vilkas efterlämnade familj även drar fördel därav genom rätt till efterlevandepension.

Då antalet av gifta kvinnor, som förvärvsarbetar och därmed inordnas i allmänna tilläggs pensioneringen, ständigt växer stiger också antalet av de familjer, vilkas ekonomi under äktenskapet bygger på bådass inkomster såväl under deras produktiva ålder som då de inträder i pensionsåldern. Därmed stiger också kravet på ömsesidighet vad pensionsförmånerna beträffar för den gemensamma familjen. Avlider mannen får hustrun uppbära såväl sin egen som änkepension. Avlider hustrun, får mannen ingen änklings pension.

Då frågan om änklings pension varit föremål för diskussion har från flera håll, bl. a. Yrkeskvinnors samarbetsförbund, i olika remisser klart uttalats det rättvisa och principiellt starkt grundade i en ömsesidighet makarna emellan beträffande pensionsförmånerna. I remissen på den promemoria, som upprättats inom socialdepartementet om förslag till lag om allmän försäkring m. m., som Familjerättskommittén avgivit har också frågan om änklings pension berörts. Kommittén uttalar som sin mening att »vissa principiella skäl talar för ömsesidighet i lagen om allmän tilläggs pensionering».

Med hänvisning till vad ovan sagts anhåller vi,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl.

Maj:t begära utredning om rätt för efterlevande make att erhålla efterlevandepension då hustrun genom förvärvsarbete haft inkomst av tjänst eller rörelse, som grundlagt rätt till pension inom ATP.

Stockholm den 26 januari 1962

Ruth Hamrin-Thorell Ingrid Segerstedt Wiberg Margareta Nordström